

Sano se sarjakuvin!

Maailman sarjakuvat ry
2020

Sanna Hukkanen &
Johanna Rojola



Miksi juuri sarjakuva?



- Ruohonjuurisarjakuvat ovat piirrettyjä tarinoita, joissa on **sanoma**
- Ne ovat **aktivistien** piirtämiä (ei ammattitaiteilijoiden)
- Ihmisryhmät, jotka eivät tavallisesti näy mediassa saavat **äänensä** kuuluviin
- Kuka tahansa voi oppia piirtämään
- Sarjakuvissa näkyy **paikallinen** kieli, kuvakieli, aiheet ja huumori - luovat uskottavuutta paikallisissa yleisöissä
- Sarjakuvissa voi käsitellä arkaluontoisiakin aiheita
- **Kustannustehokas media:** tarvitaan vain paperia, kynä ja tarina
- **Matalan teknologian media:** kopiokone ja A4-paperi riittää
- Kuvat herättävät mielenkiintoa: voi olla esillä yllättävässä ja uudessa paikassa
- Formaatin joustavuus: juliste, strippi, nettijulkaisu

Sinun &1 tarvitse osata piirtää!

KOHDERYHMÄ
TARGET GROUP

AIHE
FOCUS

SANOMA
MESSAGE

TEEMA
THEME

ELIMUKWA WOTE

Äiti, minäkin haluaisin mennä kouluun, kuten veljeni.

Hyvä on, kerron isällesi.



Hyvä ajatus, mutta tiedäthän, että tyttäreemme on vammainen.

Mutta hänellä on oikeus käydä koulua.

Hyvä on, laitan hänet kouluun.

Kiitos, mieheni.



25 vuoden kuluttua

Ottakaa vastaan tämä lahja, vanhempani.

Kiitos, lapsemme.

Stephan Protas,
CHAWATA (Fyysisesti
vammaisten järjestö,
Mwanza, Tansania 2010)

Minkälaisten aiheiden käsitteleminen olisi
hyödyllistä taustayhteisöllesi?



Comics create debate!

Kuvakäsikirjoitus

Kuvakäsikirjoitus on suunnitelma sarjakuvan kuvista ja tekstistä. Voit itse päättää, mitä näytät lukijalle ja miten. Tee yksinkertainen luonnos jossa on mukana kaikki tarpeellinen teksti.

Kuvakäsikirjoituksella voi testata sarjakuvan luettavuutta ja tarinan selkeyttä ennen lopullisen sarjakuvan puhtaaksi piirtämistä. Lueta käsikirjoitus ohjaajilla ja toisilla osallistujilla.

VINKKI: Piirrä kuvakäsikirjoitus thumbnail-kokoon (todella pieneksi) välttääksesi liikoja yksityiskohtia.



Palaute käsikirjoituksista: luettavuus

Onko sarjakuvan **sanoma** ymmärrettävissä?

Mikä on teema?

Aihe?

Kohderyhmä?

Sanoma?

Teksti: Löytyykö kirjoitusvirheitä? Ovatko kuplat oikeassa järjestyksessä?

Kuvan ja tekstin tasapaino → Tuleeko toistoa? Liikaa tekstiä? Liian vähän tekstiä? Voisiko kuvalla kertoa enemmän?

Otsikko: Toimiiko nimi? (herättääkö mielenkiinnon, ei liian paljastava, liian pitkä?)

Sarjakuuvan tekemisen työvaiheet:

Ideointi

Kuvakäsikirjoitus (thumbnail)

Luonnostelu, tekstit ensin

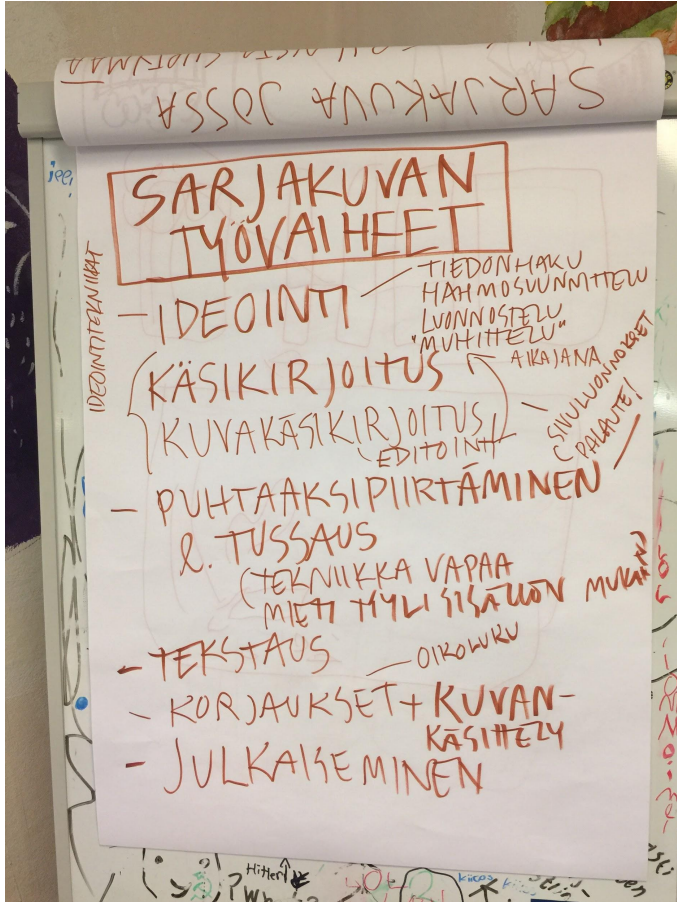
Tekstaus

Puhtaaksi piirtäminen - tussaus

Korjaukset

Julkaisu / levitys

Näytä, älä selitä!

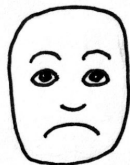


Ilmeet

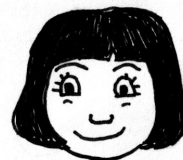
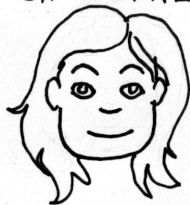
PÄÄN MUOTO



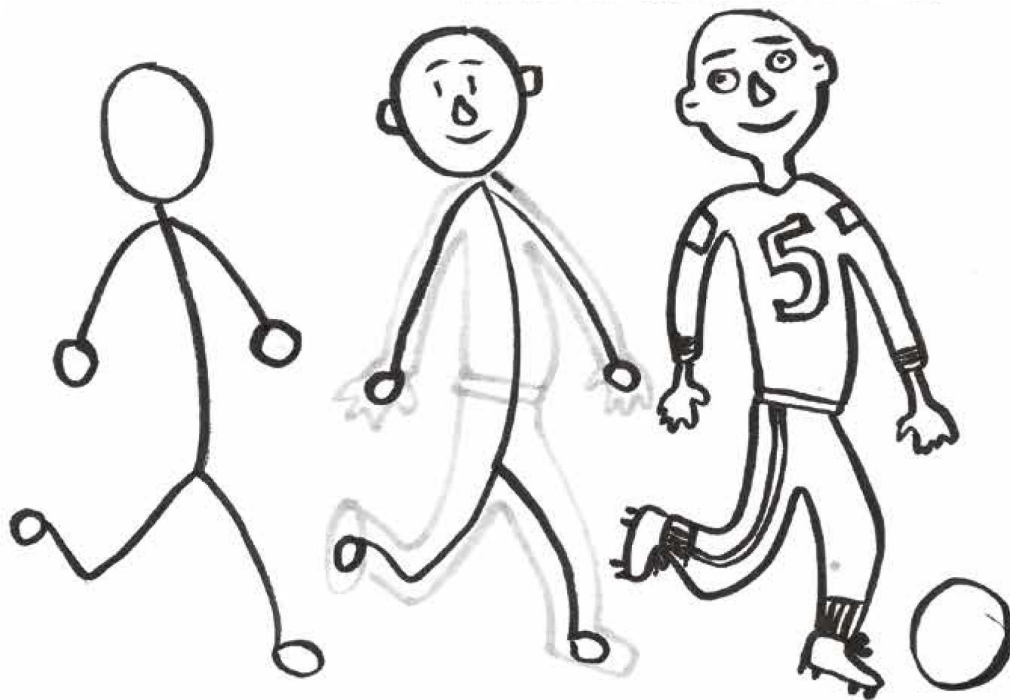
KULMAKARVAT JA SUU



KARVOITUS JA SILMÄLASIT



Ihmishahmon pürtäminen



Lukusuunta

Lukeminen aloitetaan vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas.

Henkilö, joka puhuu ensin, on **aina** vasemmallalla.



Henkilö, joka vastaa, on aina oikealla.

Henkilö, joka puhuu kolmanneksi, on joko oikealla tai alempana.

Narratiivi

(kertova teksti)

Sijoita narratiivi (kertova teksti) ruudun ylälaitaan, jotta se luetaan ensimmäisenä.

Narratiivi voi toimia johdantona ruudun tapahtumille. Se voi myös kertoa esimerkiksi missä tai milloin ruudun kohtaus tapahtuu, kuten 'aamulla', 'Matkalla Helsinkiin' tai 'Viisi vuotta aikaisemmin'.

Älä käytä narratiivia kuvien selittämiseen, vaan kerro tarinaa mahdollisimman paljon kuvalla!

Huomaa, että sarjakuvassa ei aina tarvitse olla tekstiä!

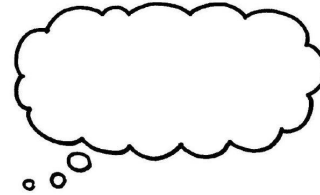


Katri Silvonen

Puhekuplat



Puhekuplissa voi käyttää merkkejä
ja symboleita. Ne myös säästävät tilaa.



Ajatuskupla



Huuto tai kova ääni

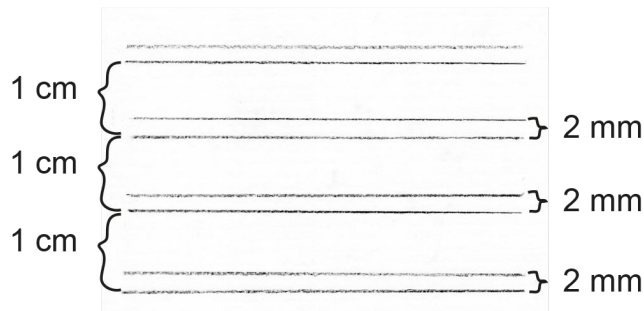
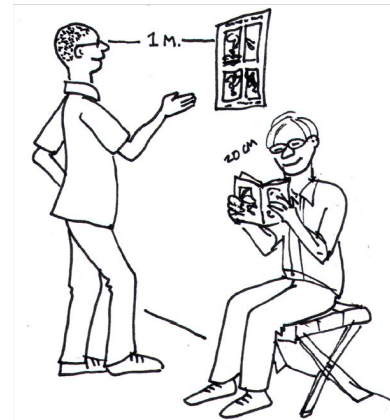


Kuiskaus

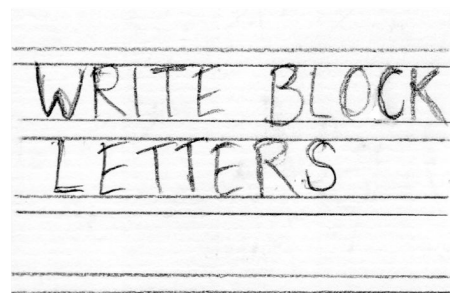
Puhekuplien tekstausta

Kirjainten korkeuden pitäisi olla vähintään 1 cm, koska sarjakuvajulisteita luetaan noin metrin päästä.

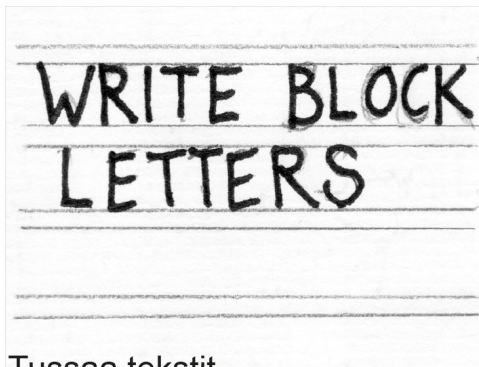
Sanomalehti- tai nettijulkaisussa sarjakuvia pienennetään myös, joten on tärkeää että teksti säilyy luettavana.



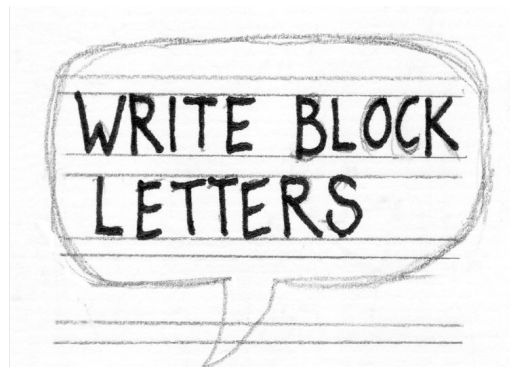
Tee ensin apuviivat 10 mm:n välein ja lisää 2 mm:n väli viivat kuvan mukaisesti.



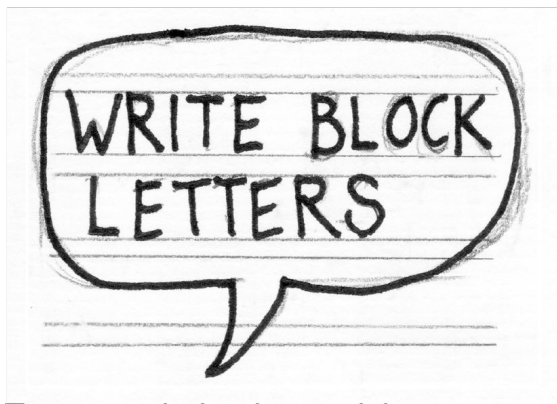
Kirjoita tekstit lyijykynällä, oikolue ne ja korjaa, jos on tarpeen.



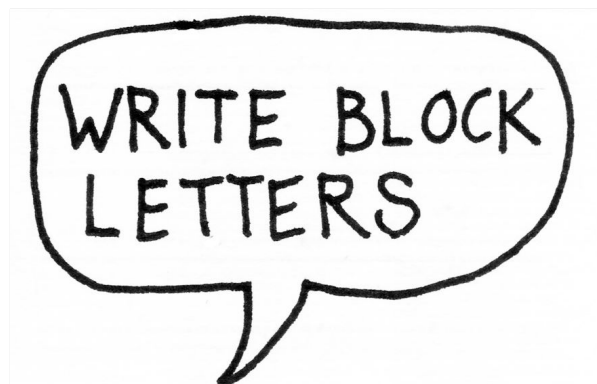
Tussaa tekstiä.



Piirrä puhecuplan ääriiivat. Tekstin ja puhecuplan väliin on tultava riittävästi tilaa (vähintään 1/2 kirjainta), jotta tekstin voi lukea vaivatta.

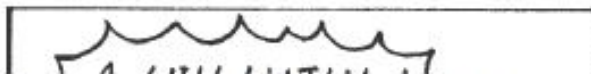


Tussaa puhecuplan ääriiiva.



Puhecuplasi on nyt valmis, luettava ja siisti. Ilmavus tekstin ympärillä helpottaa lukemista.

Otsikko



From Hmingmawii (Amoii) Chaitlang's story about the neighbour's pig. Mizoram 2003



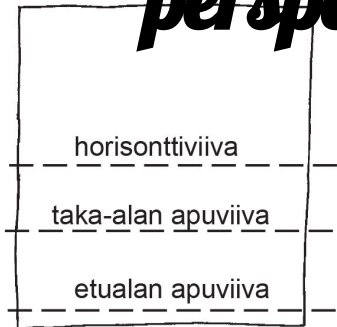
From R. Lalnunpari's story about the drug addict. Mizoram 2003

Ruutujen raja

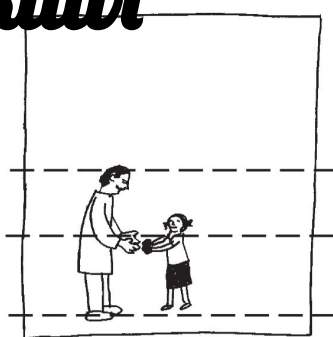
Sarjakuvan tekijä päättää, mitä lukijalle kannattaa näyttää ja mitä rajata pois. Lähemmäs ja kauemmas 'zoomaaminen' on tuttua elokuvista.



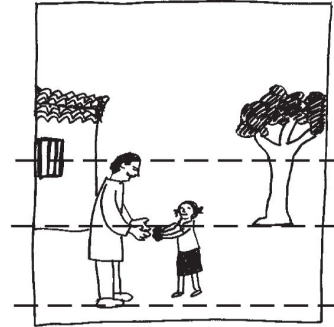
Syvyys ja perspektiivi



1. Piirrä lyijykynällä kolme apuviivaa



2. Piirrä tarinan hahmot etualan apuviivalle



3. Piirrä taka-alan elementit apuviivalle



4. Piirrä horisontti sinne sijoittuvat



5. Poista lyijykynäjäljet



6. Viimeistele kuva, lisää yksityiskohtia.

Tussauksen työvaiheet



Tekstin
luonnostelu



Kuvien
luonnostelu



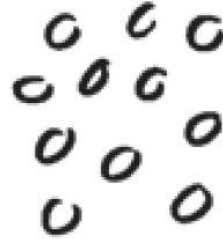
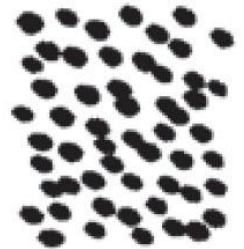
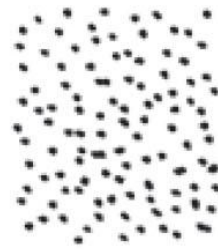
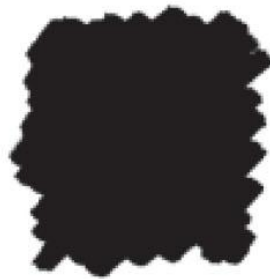
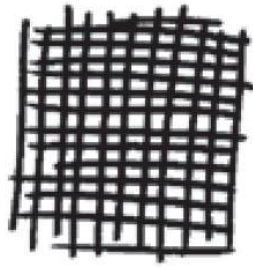
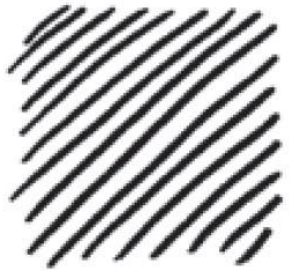
Ääriviivojen
tussaus



Lisää pintoja,
mustaa ja
yksityiskohtia

Tussaus:

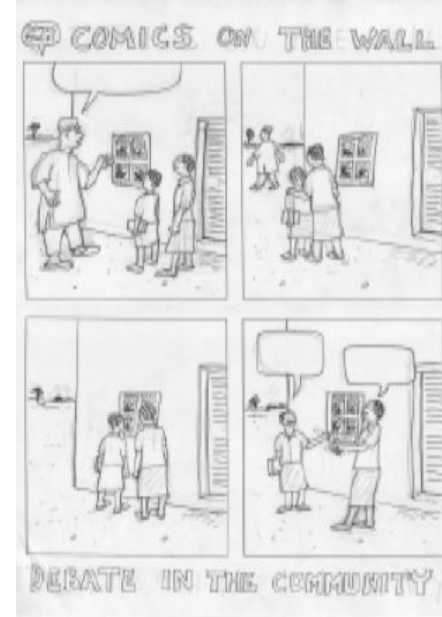
materiaalit, pinnat ja varjostukset



Lopullisen sarjakuuvan toteutus



1. Luonnostele apuviivat ja teksti **kevyesti** lyijykynällä.
2. Luonnostele piirrokset lyijykynällä.
3. Vahvista ääriiviivat ja teksti ohuella tussilla.
4. Pyyhi lyijykynäluonnos varoen.
5. Tussaa mustat alueet, lisää yksityiskohtia ja pintoja.
6. Pyydä palautetta, tee korjaukset.
7. Kopioi tai skannaa (600dpi, black&white line drawing, TIFF)
8. Julkaise!



Korjausten tekeminen

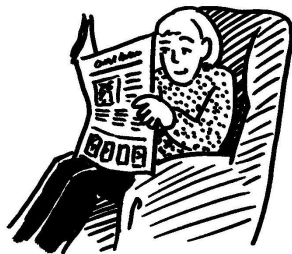
Kun sarjakuva on valmis, käy vielä läpi samat luettavuuskysymykset kuin käsikirjoitusvaiheessa. Sarjakuvaan voi vielä tehdä korjauksia!

Korjauslakka tai -kynä → peittää hyvin, tussi ei välttämättä tartu päälle

Valkoinen akryylimaali tai guassi → päälle on helppo piirtää

Tarrapaperi, paperinpalojen leikkaaminen muotoon ja liimaaminen → helppo peittää isompia alueita, helppo piirtää päälle

Kaikki tekevät virheitä!



*Missä ja miten voisit levittää
tai julkaista sarjakuvaasi?*

